

*Onderwerp*

Resultaten Werkgelegenheidsonderzoek Flevoland 2022

Kern mededeling:

In deze mededeling informeert Gedeputeerde Staten u over de resultaten van het Werkgelegenheidsonderzoek Flevoland 2022. Provincie Flevoland voert jaarlijks in samenwerking met de Flevolandse gemeenten het werkgelegenheidsonderzoek uit. Dit onderzoek geeft inzicht in de ontwikkeling van banen en vestigingen in Flevoland en haar gemeenten. De resultaten bieden een goede basis voor het (uit)voeren van beleid. In 2022 is het aantal banen in Flevoland met ruim 6.700 gegroeid, waardoor er voor het eerst meer dan 200.000 banen zijn in Flevoland.

Mededeling:

Provincie Flevoland voert jaarlijks in samenwerking met de Flevolandse gemeenten het werkgelegenheidsonderzoek uit. De resultaten daarvan bieden een goede basis voor het (uit)voeren van beleid. Naast een onderzoeksrapportage wordt per gemeente een factsheet opgesteld. Bovendien draagt provincie Flevoland met het onderzoek bij aan het Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen (LISA). De uitkomsten van 2022 worden in de week van 20-24 februari door de provincie gepubliceerd.

Algemene resultaten

In 2022 is het aantal banen in Flevoland met ruim 6.700 toegenomen. Dit is een groei van 3,4% ten opzichte van vorig jaar. Sinds 2010 was het groeipercentage alleen hoger in de jaren 2018 en 2019. Hiermee zijn er in 2022 voor het eerst meer dan 200.000 banen in Flevoland: 205.200 om precies te zijn. In alle Flevolandse gemeenten groeit het aantal banen. Ook het aantal vestigingen groeide, met 7,3%. Hiermee zijn er in 2022 bijna 52.000 vestigingen van bedrijven en instellingen in Flevoland.

Tot 2020 zorgden de al in Flevoland aanwezige vestigingen voor het grootste gedeelte van de banengroei. Net als in 2020 en 2021, komt in 2022 echter een groot gedeelte van de groei uit nieuwe vestigingen. Het gaat om nieuw opgerichte vestigingen of naar Flevoland verhuisde vestigingen.

Resultaten per sector

In bijna alle sectoren groeit het aantal banen. Behalve in de landbouw, bosbouw en visserij en bij financiële instellingen. De vijf sectoren die voor de meeste groei zorgen zijn dezelfde als vorig jaar. Dit zijn de sectoren groot- en detailhandel, gezondheidszorg, onderwijs, verhuur van roerende goederen en overige dienstverlening en bouw. Vooral de zorg en de groot- en detailhandel zijn hiermee de afgelopen jaren de banenmotoren van Flevoland.

De afgelopen jaren kenden de horeca, de uitzendbranche en de cultuur, sport en recreatie een banenkrimp als gevolg van de corona-maatregelen. Deze sectoren laten in 2022 een banengroei zijn, waarmee ze zich enigszins herstellen van het banenverlies.

Onzekerheden

Ondanks de groeicijfers zijn er ook zorgen. Personeelskrapte, inflatie (o.a. als gevolg van de energiecrisis) en afzwakkende economische groei zorgen voor onzekerheid en trekken niet aan Flevoland voorbij.

Registratienummer

3075072

Datum

21 februari 2023

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

**Ter kennisname aan PS en
burgerleden**

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3075072

Extra vragen over duurzaam ondernemen

Dit jaar zijn extra vragen in het onderzoek gesteld over de mate waarin Flevolandse bedrijven duurzaam ondernemen. Extra relevant, gezien de hoge energieprijzen. 40% van de Flevolandse bedrijven geeft aan op enige manier met duurzaam ondernemen bezig te zijn. Er zijn flinke verschillen per sector. Van de bedrijven die duurzaam ondernemen, geeft 66% aan dat ze maatregelen hebben genomen om duurzamer om te gaan met energie. Ook zijn relatief veel bedrijven (53%) bezig met het verminderen van materiaalgebruik en afvalstromen. De resultaten van deze extra vragen worden beschreven in het onderzoeksrapport, maar zijn ook in te zien via het volgende dashboard:

<https://feitelijkflevoland.nl/dashboard/dashboard/onderzoek-duurzaam-ondernemen-2022>

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Werkgelegenheidsonderzoek Flevoland 2022	3076927	ja



PROVINCIE FLEVOLAND

Werkgelegenheidsonderzoek 2022

Ontwikkeling van banen en vestigingen in Flevoland



Scan mij of kijk op
[www.flevoland.nl/
werkgelegenheids-
onderzoek2022](http://www.flevoland.nl/werkgelegenheids-onderzoek2022)



Samenvatting

Samen met de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde voert Provincie Flevoland elk jaar het werkgelegenheidsonderzoek uit. Dit onderzoek geeft inzicht in de ontwikkeling van banen en vestigingen in Flevoland. De provincie en haar zes gemeenten gebruiken het onderzoek voor het maken van beleid voor de regionale economie en arbeidsmarkt.

Voor het onderzoek vragen we bedrijven en instellingen naar de stand van de werkgelegenheid op 1 april. De resultaten van dit onderzoek verwerken we in een hoofdrapport en zes factsheets. We maken voor elke gemeente een aparte factsheet. In 2022 hebben we extra vragen gesteld over duurzaam ondernemen. De resultaten van het onderzoek delen we in deze rapportage. De cijfers uit het werkgelegenheidsonderzoek zijn voor iedereen beschikbaar op het online dashboard Feitelijk Flevoland¹.

In 2022 is in alle Flevolandse gemeenten het aantal banen en vestigingen gegroeid ten opzichte van 2021. In totaal nam de werkgelegenheid in Flevoland met ruim 6.700 banen toe. Een groei van 3,4%, dit is relatief hoog. Sinds 2010 was het groeipercentage alleen hoger in de jaren 2018 en 2019.

De groei van het aantal banen zien we terug in de meeste sectoren. Afgelopen jaren kenden sectoren als de horeca, de uitzendbranche en de cultuur, sport en recreatie een krimp. Maar die sectoren veren nu weer op. Hierdoor neemt het aantal banen weer toe.

Ondanks de groeicijfers zijn er ook zorgen. Personeelskrapte, inflatie en afzwakkende economische groei zorgen voor onzekerheid. Ook in Flevoland. De effecten hiervan zijn nog niet te zien in deze rapportage, omdat de cijfers van 1 april 2022 zijn.

Banen

- In 2022 komt het aantal banen in Flevoland voor het eerst boven de 200.000 uit. Flevoland telt ruim 205.000 banen.

- In bijna alle sectoren groeit het aantal banen. Behalve in de landbouw, bosbouw en visserij en bij financiële instellingen. De vijf sectoren die voor de meeste groei zorgen zijn dezelfde als vorig jaar. Dit zijn de sectoren groot- en detailhandel, gezondheidszorg, onderwijs, verhuur van roerende goederen en overige dienstverlening en bouw. Wat hierin opvalt is dat vier van de vijf sectoren gericht zijn op het leveren van diensten.
- Net als in de afgelopen twee jaar zorgen nieuwe vestigingen voor het grootste gedeelte van de banengroei. Tot 2020 zorgde de groei van bestaande vestigingen juist voor het grootste deel van de banengroei. In totaal brachten nieuwe vestigingen in 2022 ruim 11.500 banen met zich mee.
- In 2022 groeide het aantal banen in elke grootteklasse: van eenmanszaken tot het grootbedrijf. Het grootste deel van de banengroei komt van bedrijven die minimaal 10 werkzame personen in dienst hebben. Dit in tegenstelling tot eerdere jaren.
- In alle Flevolandse gemeenten zien we banengroei in 2022. De mate van groei verschilt sterk: van 4,5% in Almere en op Urk, tot 0,3% in Zeewolde. In absolute zin kwamen er in Almere de meeste banen bij: ruim 4.000. De Noordoostpolder volgt met een groei van ruim 1.000 banen.

Vestigingen

- Het aantal vestigingen blijft hard groeien, in 2022 met 7,3%. De groei is daarmee hoger dan in 2021 (5,9%). Voor het eerst zijn er meer dan 50.000 vestigingen van bedrijven en instellingen in Flevoland. Die groei komt vooral door de verdere toename van het aantal eenmanszaken en zzp'ers. Net als in de afgelopen jaren.
- Die groei komt niet alleen door de verdere toename van eenmanszaken. In 2022 zijn er

¹ www.flevoland.nl/feitelijkflevoland

- bijvoorbeeld 120 vestigingen met minimaal 5 banen nieuw ingeschreven in Flevoland.
- Ook in 2022 groeit het aantal webshops. Maar de toename is niet zo sterk als in 2020 en 2021. In die jaren zorgde de coronacrisis voor een forse groei van online shoppen. De hausse aan startende webshops die we de afgelopen twee jaar zagen, zwakt in 2022 wat af.
- Alle Flevolandse gemeenten laten een groei zien van het aantal vestigingen. In Almere en Dronten nam het aantal vestigingen ten opzichte van 2020 het sterkste toe (respectievelijk: 9% en 6,6%).
- Het aantal vestigingen stijgt in bijna alle sectoren. Behalve in het openbaar bestuur en in de sector nutsbedrijven en/of winning van delfstoffen. Hier blijft het aantal vestigingen ongeveer gelijk. De grootste stijging van het aantal vestigingen zien we in de gezondheidszorg en in de bouw.

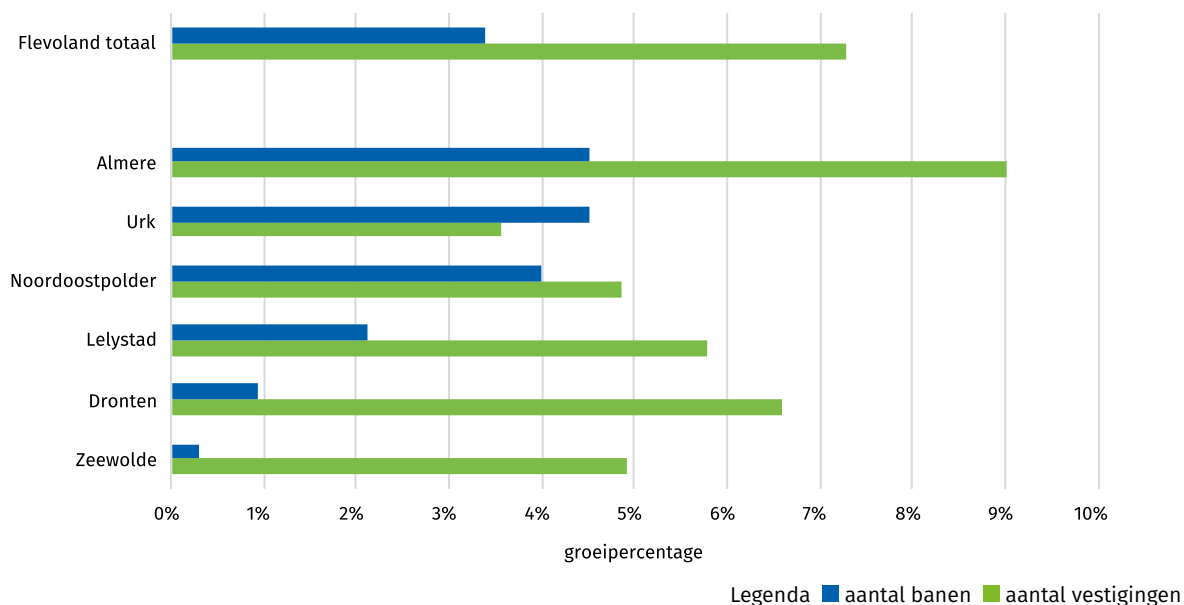
Duurzaam ondernemen

- 40% van de Flevolandse vestigingen houdt zich bezig met duurzaam ondernemen in brede zin. En 44% geeft aan zich hier niet mee bezig te houden.

- Sectoren waarin bedrijven relatief vaak duurzaam ondernemen zijn de landbouw, nutsbedrijven en de industrie. Dit komt deels door wettelijke vereisten. Of er is een noodzaak door een hoger energieverbruik. Ook zien bedrijven in die sectoren het vaker als een kans om te innoveren. Dienstverlenende sectoren, de bouw en vervoer en opslag zijn minder bezig met verduurzaming van de bedrijfsvoering.
- Bedrijven met meer werknemers zijn vaker bezig met duurzaam ondernemen.
- De oppervlakte van panden waarin bedrijven zijn gehuisvest speelt ook een rol. Vestigingen met een grotere pandoppervlakte zijn vaker bezig met duurzaam ondernemen dan vestigingen met een kleinere oppervlakte.
- Duurzaam omgaan met energie is de meest genoemde maatregel op het gebied van duurzaam ondernemen. Het gaat daarbij om energiebesparing en opwek van hernieuwbare energie. Daarna is reduceren van materiaalgebruik en afvalstromen een vaak genoemde maatregel.

Figuur 1

Ontwikkeling groei van banen en vestigingen, Flevoland totaal en per gemeente (2021-2022)



Inhoud

Samenvatting	2
1. Introductie	5
2. Algemene werkgelegenheidsontwikkelingen	7
3. Ontwikkeling van werkgelegenheid naar sector, grootteklasse en type baan	11
3.1 Groei opnieuw sterkst in groot- en detailhandel en gezondheidszorg	11
3.2 Banengroei in alle grootteklassen	13
3.3 Afname aantal kleine banen	15
3.4 Herstel uitzendbranche zet door	17
4. Ontwikkeling van vestigingen	17
5. Duurzaam ondernemen	22
5.1 40% van bedrijven houdt zich bezig met duurzaam ondernemen	22
5.2 Energiebesparing en opwek van hernieuwbare energiepopulairste maatregelen	23
5.3 Kostenreductie is belangrijkste motivatie	25
5.4 Hoge investeringen vaak een belemmering	26
6. Onderzoeksverantwoording	27
Bijlage 1 Tabellen ontwikkeling aantal banen en vestigingen per sector (2017-2022)	27



1. Introductie

Provincie Flevoland voert elk jaar een werkgelegenheidsonderzoek uit. Dit doet zij samen met de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. De rapportage Werkgelegenheidsonderzoek 2022 beschrijft en analyseert de ontwikkeling van banen en vestigingen in Flevoland. Een actueel inzicht in de Flevolandse werkgelegenheid is van belang voor een effectief beleid voor de regionale economie en arbeidsmarkt.

Het onderzoek hebben we uitgevoerd met een digitale en een schriftelijke enquête. De enquêtes hebben we gehouden onder alle in Flevoland gevestigde bedrijven en instellingen. De cijfers registreren we in het provinciale Vestigingenregister. In dit register staan alle vestigingen in Flevoland van waaruit betaalde arbeid wordt verricht. Adressen komen vooral uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Provincie Flevoland ontwikkelt nieuw economisch beleid. Hiervoor is meer inzicht nodig in de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam ondernemen. En zicht op de behoeften en duurzame activiteiten van Flevolandse bedrijven. Daarom hebben we extra vragen toegevoegd aan de enquête van het reguliere werkgelegenheidsonderzoek.

Een uitgebreide onderzoeksverantwoording hebben we opgenomen in hoofdstuk 6.

Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen (LISA)

Het doel van het onderzoek is het monitoren van de werkgelegenheid in Flevoland. In het Vestigingenregister staan de bedrijfsactiviteiten, werkgelegenheidsgegevens en historie van alle vestigingen.

Daarmee kunnen we analyses uitvoeren op elk ruimtelijk en/of sectoraal niveau over de afgelopen 30 jaar. Het Vestigingenregister is een waardevolle en veelgebruikte bron voor verschillende beleids-thema's.

Provincie Flevoland levert de cijfers van het werkgelegenheidsonderzoek ook aan bij het register van het Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen (LISA). In Nederland zijn in totaal 19 provinciale en regiogerichte registers actief. LISA bundelt de uitkomsten tot landelijke werkgelegenheidscijfers.

Peildatum

Provincie Flevoland hanteert bij haar provinciale register elk jaar de stand van de werkgelegenheid per 1 april. Dit komt overeen met de door LISA gehanteerde peildatum.

Afronding

We willen voorkomen dat gegevens herleiden tot individuele bedrijven of vestigingen. Daarom hebben we in deze rapportage de aantallen banen en vestigingen afgerond op tientallen. Het gevolg is dat de som van gepresenteerde aparte cijfers licht kan afwijken van het gepresenteerde totaal.

Leeswijzer

In dit document presenteren we de uitkomsten van het onderzoek:

- [Hoofdstuk 2](#) geeft een algemeen beeld van de werkgelegenheidsontwikkeling in Flevoland;
- [Hoofdstuk 3](#) zoomt in op de werkgelegenheidsontwikkeling per sector, grootteklasse en type baan;
- [Hoofdstuk 4](#) geeft een algemeen beeld van de vestigingsdynamiek in de provincie weer;
- [Hoofdstuk 5](#) beschrijft de resultaten van de extra vragen over duurzaam ondernemen;
- [Hoofdstuk 6](#) beschrijft de onderzoeksverantwoording;
- In [Bijlage 1](#) staan de tabellen met ontwikkeling aantal banen en vestigingen per sector in Flevoland (2017-2022).



2. Algemene werkgelegenheidsontwikkelingen

In Flevoland nam het aantal banen in 2022 met ruim 6.700 toe. Dit is een stijging van 3,4% ten opzichte van vorig jaar. Hiermee komt de Flevolandse werkgelegenheid voor het eerst uit boven de 200.000 banen. De banengroei doet zich voor in alle Flevolandse gemeenten. Ook groeien bijna alle sectoren. Maar de ontwikkeling van werkgelegenheid in de komende jaren is onzeker. Dit komt door de oplopende personeelskrapte, oorlog in Oekraïne en hoge inflatie.

Sterke banengroei en voor het eerst meer dan 200.000 banen

Voor het zevende jaar op rij groeit het aantal banen in Flevoland. De werkgelegenheid nam in 2022 met ruim 6.700 banen toe. Een groei van 3,4%.

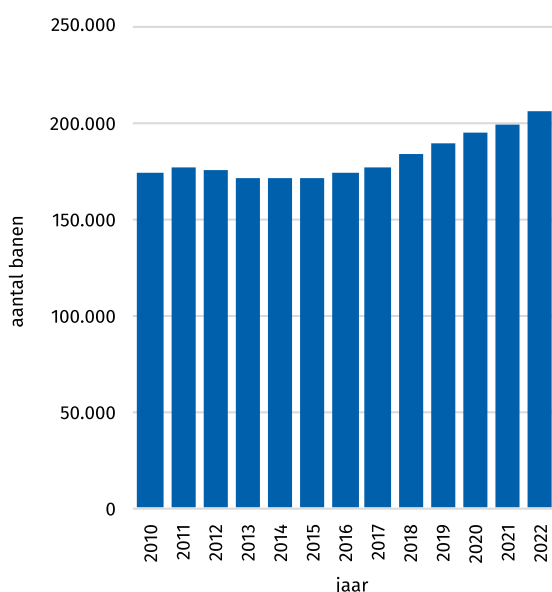
Hiermee komt Flevoland sterk uit de coronacrisis. In de eerdere coronajaren 2020 en 2021 had Flevoland een banengroei van respectievelijk 2,3% en 2,1%. Ook is groei te zien in sectoren die door de coronacrisis hard werden getroffen.

Met die groeicijfers gaat Flevoland voor het eerst over de grens van 200.000 banen. In 2022 zijn er in totaal ruim 205.000 banen. In 2010 telde de provincie nog ongeveer 174.000 banen: een groei van bijna 18% in twaalf jaar tijd.

Figuur 2 en 3 geven de ontwikkeling van het aantal banen in de provincie tussen 2010 en 2022 weer. De grootste banengroei is in de periode 2016-2022. In die periode ligt het groeipercentage elk jaar boven de 2% (met uitzondering van 2017). In de periode 2012-2015 was er nog banenkrimp, volgand op de kredietcrisis.

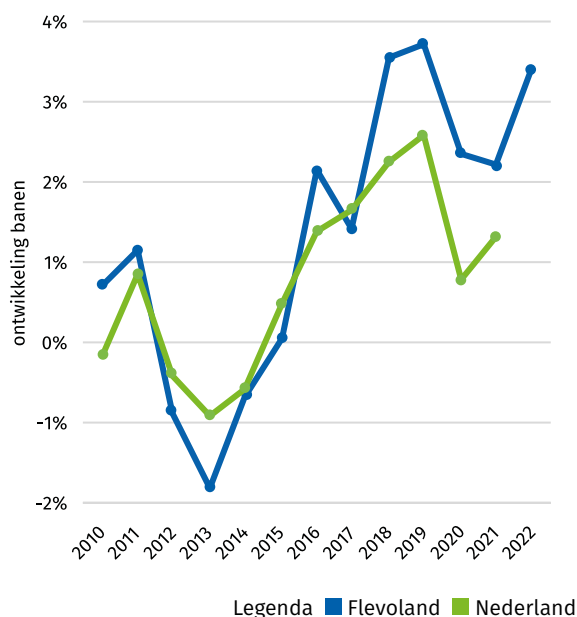
Figuur 2

Ontwikkeling aantal banen provincie Flevoland (2010-2022)



Figuur 3

Ontwikkeling banen in percentages per jaar, provincie Flevoland en Nederland² (2010-2022)



² LISA-cijfers 2022 zijn voor Nederland nog niet beschikbaar.

Ondanks de hoge groeicijfers liggen er onzekerheden en bedreigingen op de loer. De spanning op de arbeidsmarkt is nog nooit zo hoog geweest. Ook niet in Flevoland. Er zijn veel vacatures in relatie tot het aantal werkzoekenden. Tegelijkertijd constateert het UWV³ een mismatch tussen de beschikbare vacatures en de werkzoekenden. Ondanks de grote vraag naar arbeid is er niet voor iedereen passend werk beschikbaar.

Daarnaast waarschuwen experts voor economisch zwaarder weer in de komende jaren. Al is de onzekerheid over de economische ontwikkelingen groot. Verschillende factoren spelen daarin een rol. Het tekstvak 'Toenemende onzekerheden in turbulente tijden' gaat verder in op te verwachten economische ontwikkelingen.

Toenemende onzekerheden in turbulente tijden

Bij de hoge groeicijfers in dit rapport vragen we de lezer rekening te houden met de momentopname: peildatum 1 april 2022. We maken vergelijkingen met de situatie van 1 april 2021 of eerdere jaren.

Op het moment van schrijven van dit rapport (eind 2022) is het economische beeld behoorlijk gekanteld. De economie toonde veerkracht tijdens en in de nasleep van de coronacrisis. Maar in het derde kwartaal van 2022⁴ meldde het CBS een economische krimp van 0,2 procent. Inmiddels waarschuwen verschillende experts voor een recessie.

Economisch herstel maakt nu plaats voor nieuwe onzekerheden. In die kanteling spelen verschillende factoren een rol. Als eerste zijn dat tekorten aan grondstoffen en materialen. De inflatie is sterk opgelopen, onder andere door de stijging van energieprijzen. Hierdoor komt de koopkracht van huishoudens onder druk te staan. Dit geldt ook voor de winstmarges van bedrijven. De ontwikkelingen hangen samen met het conflict in Oekraïne.

Huishoudens en bedrijven zijn terughoudender met hun investeringen. Dit komt door onzekerheden over het verdere verloop van het conflict. En de daaraan gerelateerde ontwikkeling van grondstof- en energieprijzen. Het consumentenvertrouwen zakte in de loop van 2022 dan ook naar een dieptepunt⁵. Die ontwikkelingen maken dat we een terugval van de economische groei verwachten. Verschillende experts wijzen op een mogelijke kortstondige en milde recessie. Gevolgd door een bescheiden economische groei in de komende 2 jaar^{6,7}.

RaboResearch, het economische onderzoeksbureau van de Rabobank, verwacht dat in 2023 het overgrote deel van de Nederlandse regio's nauwelijks groeit. Ze verwachten een krimp in een deel van de regio's. Specifiek voor Flevoland geldt dat RaboResearch uitgaat van een groei van 0 tot 0,6% in 2023⁸.

3 UWV (2022), Regio in Beeld Flevoland. URL: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/regio/flevoland/regio-in-beeld-2022>

4 CBS (2022), Economie krimpt in derde kwartaal 2022 met 0,2 procent.

URL: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/46/economie-krimpt-in-derde-kwartaal-2022-met-0-2-procent>

5 CBS (2022), Mild pessimisme zorgt voor historische laag consumentenvertrouwen.

URL: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/45/mild-pessimisme-zorgt-voor-historisch-laag-consumentenvertrouwen>

6 RaboResearch (2022), Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen.

URL: <https://www.rabobank.nl/kennis/d011334601-sectorprognoses-milde-recessie-en-structurele-uitdagingen>

7 CPB (2022), Macro Economische Verkenningen 2023. URL: <https://www.cpb.nl/macro-economische-verkenning-mev-2023>

8 RaboResearch (2022), Komend jaar economische krimp in een kwart van de regio's.

URL: <https://www.rabobank.nl/kennis/d011336530-komend-jaar-economische-krimp-in-een-kwart-van-de-regios>

Banengroei in alle gemeenten

In alle Flevolandse gemeenten groeide het aantal banen tussen 2021 en 2022. De mate van groei verschilt wel per gemeente (Tabel 1). In relatieve zin groeide het aantal banen het sterkst op Urk en in Almere.

Op Urk kwamen er ruim 500 banen bij. Vooral de gezondheidszorg en de groot- en detailhandel zorgden op Urk voor de groei. In Almere nam het totaal aantal banen toe met ruim 4.000, het meest van alle gemeenten. In Almere is de groot- en detailhandel veruit de grootste groeier (+1.000 banen). Meer dan 45% van de totale Flevolandse werkgelegenheid is in Almere.

De Noordoostpolder kende met 4% ook een stevige groei van het aantal banen. Dit betekende dat er

ruim 1.000 banen bij kwamen. Die groei komt vooral door een toename van het aantal banen in de uitzendbranche.

In de overige Flevolandse gemeenten was de groei gematigder. Zo kende Lelystad een groei van 2,1%. Dit kwam vooral door een toename van het aantal banen in de uitzendbranche en in de bouw. In totaal kwamen er in Lelystad ruim 800 banen bij.

De werkgelegenheid in Dronten nam toe met 0,9%. Hier herstelden de sectoren cultuur, sport en recreatie zich een beetje van de banenkrimp van 2021. De groot- en detailhandel was de sterkste groeisector in 2022. Zeewolde kende een beperkte groei van 0,3%. In Zeewolde waren er geen sectoren die eruit sprongen als het gaat om groei of krimp.

Tabel 1

Ontwikkeling aantal banen per regio (2021-2022⁹)

	2021	2022	Groei absoluut	Groei relatief	Aandeel in totale werkgelegenheid 2022
Flevoland	198.490	205.200	+6.710	3,4%	100%
Almere	89.610	93.660	+4.050	4,5%	45,6%
Dronten	18.370	18.540	+170	0,9%	9,0%
Lelystad	38.570	39.390	+820	2,1%	19,2%
Noordoostpolder	26.690	27.750	+1.070	4,0%	13,5%
Urk	12.530	13.090	+560	4,5%	6,4%
Zeewolde	12.730	12.770	+40	0,3%	6,2%

Nieuwe vestigingen goed voor grootste deel banengroei

In de provincie Flevoland zijn er in totaal 6.710 banen bijgekomen in 2022 (tabel 2). Nieuwe vestigingen zijn goed voor 77% van de nieuwe banen. Dit kunnen vestigingen zijn die nieuw zijn opgericht. Of ze zijn verhuisd: binnen of naar Flevoland.

In totaal brachten de nieuwe vestigingen ruim 11.500 banen met zich mee. Hiervan ontstonden 8.510 banen bij nieuw opgerichte vestigingen. Het gaat vaak om eenmanszaken. Vestigingen die vanuit andere regio's naar Flevoland verhuisden brachten iets meer dan 3.000 banen met zich mee.

⁹ In 2022 hebben we een aantal correcties met terugwerkende kracht (voor eerdere jaren) doorgevoerd. Hier gerapporteerde aantallen kunnen daarom licht afwijken van aantallen zoals gerapporteerd in voorgaande edities van het Werkgelegenheidsonderzoek.

Het aantal banen bij al in Flevoland aanwezige vestigingen groeide ook, met 3.410 banen.

Tegenover de creatie van nieuwe banen staat een beperkter verlies van banen. Dit maakt dat er per saldo een forse banengroei was in 2022.

Er gingen tussen 2021 en 2022 in Flevoland 8.230 banen verloren. Hiervan verdwenen 6.150 banen doordat vestigingen werden opgeheven. En 2.090 banen doordat vestigingen naar een andere regio vertrokken.

Tabel 2

Aantal banen nieuwe/binnengekomen, vertrokken/opgeheven, bestaande bedrijven in Flevoland (2021-2022)

Banen	
<i>(Verloren) banen bij opgeheven vestigingen</i>	6.150
<i>Banen bij nieuwe opgerichte vestigingen</i>	8.510
Saldo oprichtingen en opheffingen	2.360
<i>(Verloren) banen bij vertrokken vestigingen</i>	2.090
<i>Banen bij binnengekomen vestigingen</i>	3.020
Saldo vertrokken en binnengekomen vestigingen	930
Banenontwikkeling bij bestaande vestigingen	3.410
Totale banengroei	6.710



3. Ontwikkeling van werkgelegenheid naar sector, grootteklasse en type baan

De afgelopen jaren zorgden meestal dezelfde sectoren voor het grootste deel van de Flevolandse banengroei. De groot- en detailhandel en de gezondheidszorg groeiden ook dit jaar weer het hardst. Samen zijn die sectoren goed voor 35% van de Flevolandse werkgelegenheid. De groei van het aantal eenmanszaken zet ook in 2022 verder door.

3.1 Groei opnieuw sterkst in groot- en detailhandel en gezondheidszorg

Top vijf sterkste groeiers hetzelfde als vorig jaar

De banengroei tussen 2021 en 2022 verschilt per sector. Zo zijn er sectoren die sterk groeien, maar ook sectoren die een banenkrimp laten zien. Net als vorig jaar is de banengroei in absolute zin het sterkst in de groot- en detailhandel en in de gezondheidszorg. In beide sectoren nam het aantal banen met meer dan 1.000 toe.

Verder valt op dat de top vijf van sectoren die het sterkst groeien in 2022 identiek is aan de top vijf van vorig jaar. Daarnaast zien we dat vooral sectoren die diensten leveren zorgen voor de banengroei. Vier van de vijf sectoren in de top vijf zijn dienstensectoren.

In de sector groot- en detailhandel zorgen verschillende subsectoren voor de banengroei. Het aantal banen bij webshops stijgt bijvoorbeeld met 250. Ook groeit het aantal banen sterk bij supermarkten, in de groothandel en bij winkels gespecialiseerd in voedings- en genotmiddelen.

Vorig jaar konden we in de sector gezondheidszorg de banengroei nog verklaren vanuit ontwikkelingen die met corona te maken hadden. Dit jaar zien we dat de groei fors toeneemt door de subsectoren kinderopvang en thuiszorg. Ook de subsector 'overige paramedische praktijken' kent een flinke groei. Hieronder vallen onder andere logopedisten, diëtisten, mondhygiënisten en podotherapeuten.

Ook groeiden de sectoren gezondheidszorg, onderwijs (+780), verhuur van roerende goederen en overige dienstverlening (+770) en bouw (+740) sterk in absolute zin. Net als vorig jaar. De industrie valt net buiten de top vijf met sterkste groeiers. Toch groeide het aantal banen ook hier sterk, met ruim 500.

Andere opvallende sectoren

In de alinea's die hierboven staan belichten we de absolute groei van jaar op jaar. Als we kijken naar de relatieve groei, dan vallen nutsbedrijven en bedrijven in de winning van delfstoffen op. Bij die bedrijven groeide het aantal banen met 12%.



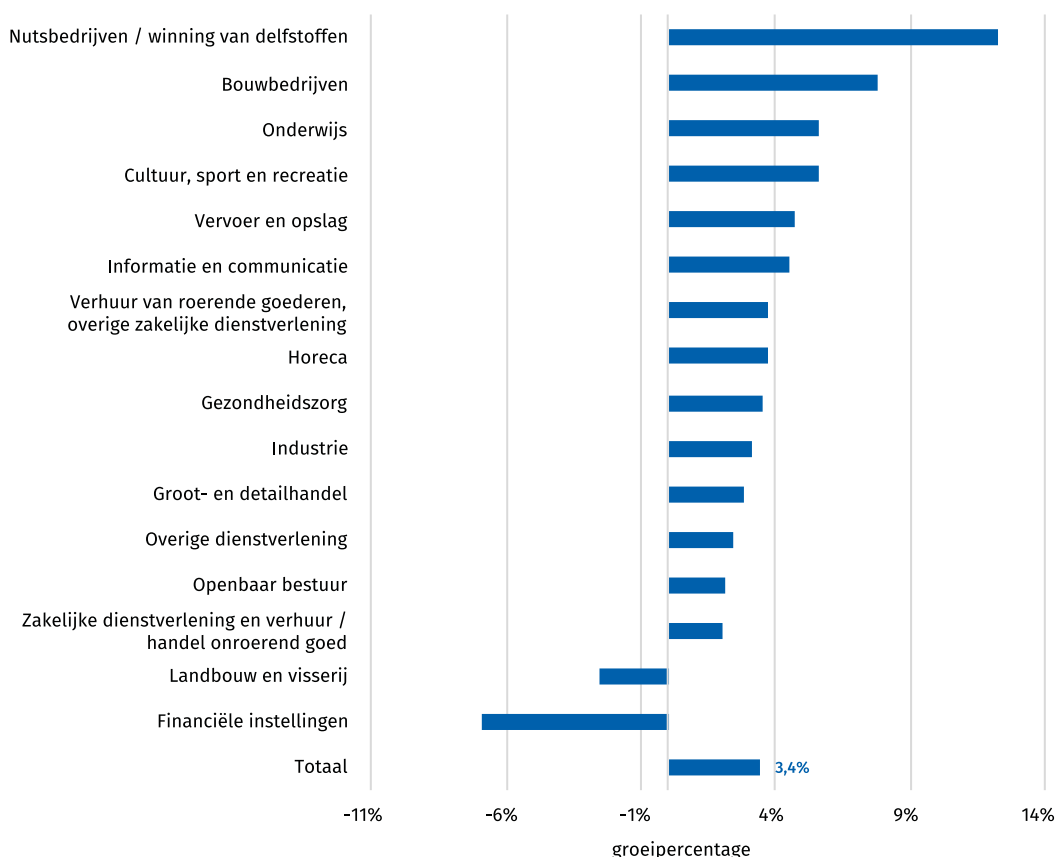
Al zijn de absolute aantallen hier kleiner (+110). Andere sterke groeiers waren vervoer en opslag (+4,7%, 370 banen) en ICT (+4,5%, 300 banen).

Ook is het interessant te kijken naar sectoren die veel te lijden hadden onder de coronacrisis. Zo verdwenen in de sectoren horeca, cultuur, sport en

recreatie in 2021 gezamenlijk meer dan 800 banen. Dit betroffen vooral kleine banen (minder dan 12 uur per week). In 2022 zien we dat het aantal banen in de horeca met 280 toeneemt (+3,7%). Ook de sector cultuur, sport en recreatie veert weer op met een relatief sterke banengroei van 250 banen (+5,6%).

Figuur 4

Ontwikkeling banen per sector in de provincie Flevoland (2021-2022)



Aantal banen in landbouw en bij financiële instellingen neemt licht af

Tegenover de groeisectoren staan een beperkt aantal sectoren waarin banen verdwenen in 2022. Zo kromp het aantal in de landbouw, bosbouw en visserij met 170. In alle gemeenten nam het aantal banen in die sector af.

Net als vorig jaar nam ook in 2022 het aantal banen bij financiële instellingen verder af. Volgens het UWV¹⁰ komt dit vooral door automatisering en het grotendeels sluiten van regionale en lokale kantoren.

¹⁰ UWV (2022), Regio in Beeld Flevoland. URL: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/regio/flevoland/regio-in-beeld-2022>

Groot- en detailhandel blijft grootste sector

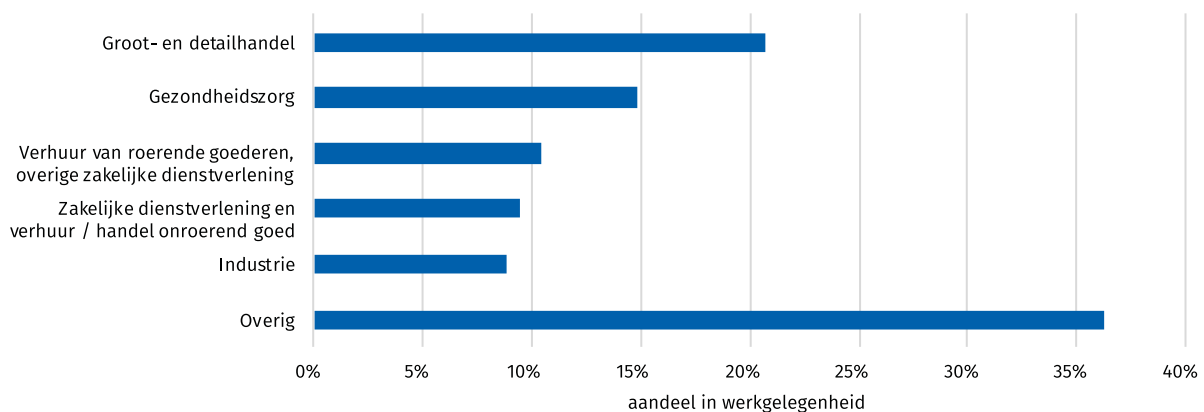
De groot- en detailhandel is met ruim 20% van het totale aantal banen duidelijk de grootste sector in Flevoland (Figuur 5). De gezondheidszorg is goed voor 15% van de totale werkgelegenheid in de provincie. De sector verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening (meestal de uitzendbranche), de zakelijke dienstverlening en de

industrie maken de top vijf van grootste sectoren compleet.

We zien in 2022 geen grote verschuivingen in het aandeel van de verschillende sectoren in de totale werkgelegenheid. De sector vervoer en opslag neemt het meest aan belang toe: van 3,5% in 2021 naar 4% in 2022.

Figuur 5

De vijf grootste sectoren in Flevoland (2022)



In bijna alle Flevolandse gemeenten is de groot- en detailhandel de grootste sector.

Op Urk is de industrie met 21% van de werkgelegenheid de grootste sector. Het gaat hier meestal om visverwerkende industrie. Bedrijven in de verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening zorgen voor een relatief groot deel van de banen op Urk (17%), in Dronten (15%) en Noordoostpolder (15%).

De sector landbouw, bosbouw en visserij is relatief groot in de Noordoostpolder. Die sector is hier goed voor ruim 11% van het aantal banen. In Lelystad is de gezondheidszorg relatief groot met 18% van het aantal banen.

3.2 Banengroei in alle grootteklassen

Forse banengroei bij eenmanszaken en grotere vestigingen

In 2022 groeide het aantal banen in elke grootteklasse, van eenmanszaken tot het grootbedrijf. Bij de eenmanszaken kwamen er in totaal ruim 3.000 banen bij.

In 2021 zagen we nog dat eenmanszaken het grootste gedeelte van de banengroei voor hun rekening namen. In 2022 zien we een andere ontwikkeling: 52% van de banengroei komt van bedrijven die minimaal

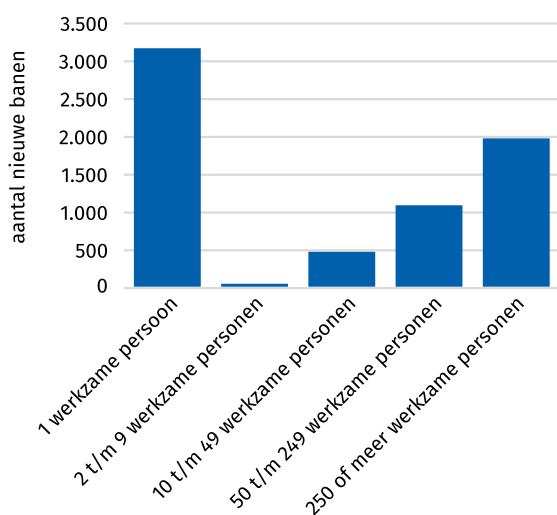
10 werkzame personen in dienst hebben. Zo kwamen er in de grootteklasse 10 t/m 49 werkzame personen bijvoorbeeld 460 banen bij. En in de grootteklasse 50 t/m 249 werkzame personen bijna 1.100. Bij de grote bedrijven (>250 werkzame personen) zien we een groei van ongeveer 2.000 banen. Opvallend is dat het aantal banen bij microbedrijven (2 t/m 9 werkzame personen) bijna niet wijzigt.

In het midden- en kleinbedrijf (mkb)¹¹ is nog steeds de meeste werkgelegenheid (64%). Eenmanszaken beslaan 74% van het aantal vestigingen in Flevoland. Maar zijn goed voor 19% van de totale Flevolandse werkgelegenheid.

Voor de grootteklasse meer dan 250 werkzame personen is de situatie omgekeerd. Het aantal vestigingen in die grootteklasse bedraagt nog geen procent van het totaal aantal Flevolandse vestigingen. Maar die vestigingen zijn goed voor 18% van het totaal aantal banen in Flevoland. En voor 29% van de totale banengroei in 2022.

Figuur 6

Banengroei verdeeld naar grootteklasse, Flevoland (2022)



¹¹ Hier gedefinieerd exclusief eenmanszaken, als vestigingen met 2 t/m 249 werkzame personen

3.3 Afname aantal kleine banen

Aantal kleine banen neemt af, aantal grote banen neemt toe

In het rapport van vorig jaar lieten we een opvallende ontwikkeling zien. Terwijl het totaal aantal banen toenam, nam het aantal kleine banen af. Kleine banen zijn banen van minder dan 12 uur per week. Als verklaring werd de coronacrisis aangevoerd. Omdat in die periode vooral jongeren en personen met een tijdelijk en/of flexibel contract als eerste hun baan verloren.

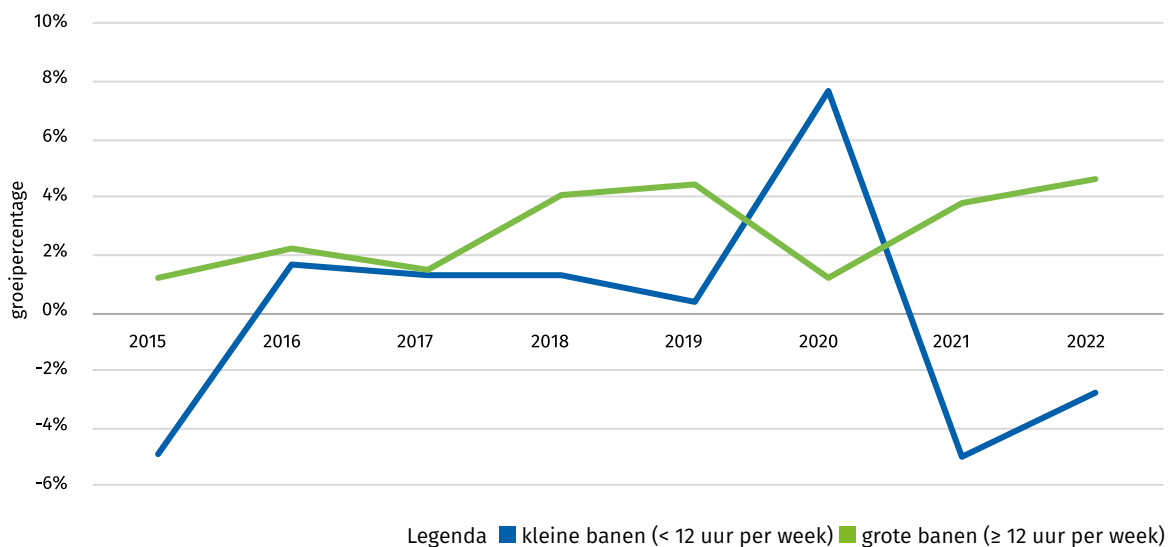
Opvallend is dat in 2022 het aantal kleine banen opnieuw afneemt (-2,8%, -930 banen). Dit terwijl het totaal aantal banen in Flevoland groeit. Het aantal grote banen neemt juist met 4,6% toe (+7.640). Daarmee heeft momenteel iets meer dan acht op de tien werkzame personen (84%) een grote baan. 16% heeft een baan van minder dan 12 uur per week.

Vanuit de data is het lastig de tegengestelde ontwikkeling te verklaren. Aan de ene kant groei van het aantal grote banen. Aan de andere kant krimp van het aantal kleine banen.

Wel is te zien dat in een aantal sectoren – bijvoorbeeld cultuur, sport en recreatie – het aantal kleine banen afneemt. Terwijl in diezelfde sectoren het aantal grote banen toeneemt. Het zou kunnen dat de huidige krapte op de arbeidsmarkt een rol speelt. Waardoor werknemers eerder een groter contract aangeboden krijgen.

Figuur 7

Ontwikkeling jaarlijks groeipercentage van kleine en grote banen (2015-2022)



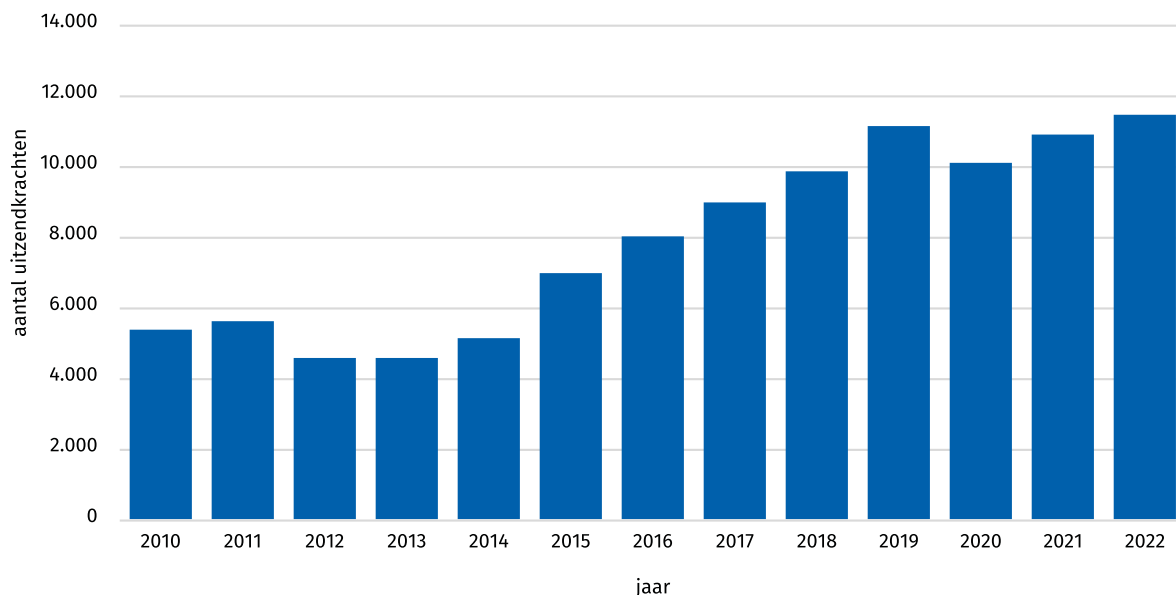
3.4 Herstel uitzendbranche zet door

In 2020 werd de uitzendbranche al vrij snel na het uitbreken van de coronacrisis relatief hard getroffen (-10% banen). Werkgevers sneden als eerste in hun flexibele schil, die vaak in elk geval deels bestaat uit uitzendkrachten. In 2021 werden eerste tekenen van herstel zichtbaar, met een groei van 800 banen in die branche in Flevoland (Figuur 8).

In 2022 zette dit herstel verder door. Het aantal banen in de uitzendbranche is weer boven het niveau van voor de coronacrisis. De Noordoostpolder is de gemeente met de meeste uitzendbanen, namelijk 3.400. De groei van het totaal aantal uitzendbanen komt ook vooral doordat die in de Noordoostpolder toeneemt met bijna 600. Ook in Dronten zijn relatief veel uitzendbanen, ongeveer 2.300 in 2022. Maar dit aantal nam met ongeveer 200 af ten opzichte van 2021.

Figuur 8

Ontwikkeling aantal uitzendkrachten in de provincie Flevoland (2010-2022)



4. Ontwikkeling van vestigingen

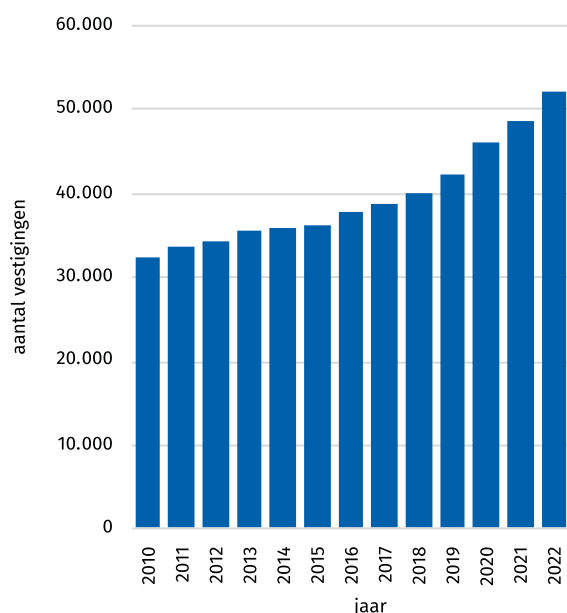
Het aantal vestigingen van bedrijven en instellingen in Flevoland neemt verder toe. Het aantal vestigingen nam dit jaar met 7,3% toe, tegenover 5,9% vorig jaar. Voor het eerst zijn er meer dan 50.000 vestigingen van bedrijven en instellingen in Flevoland. Het zijn 51.840 vestigingen, om precies te zijn. Ook in 2022 komt die groei vooral door de verdere toename van het aantal eenmanszaken en zzp'ers.

Aantal vestigingen in de provincie Flevoland neemt verder toe

In 2022 kwamen er ruim 3.500 vestigingen van bedrijven instellingen bij in Flevoland. Hierdoor komt het totaal aantal vestigingen nu op 51.840 uit. Dit betekende in 2022 een relatief hoog groeipercentage van 7,3%. Sinds 2010 was alleen in 2020 het groeipercentage hoger (8,6%). Vanaf 2017 gaat de jaarlijkse groei van het aantal vestigingen in een hoge versnelling. Dit is te zien in Figuur 10.

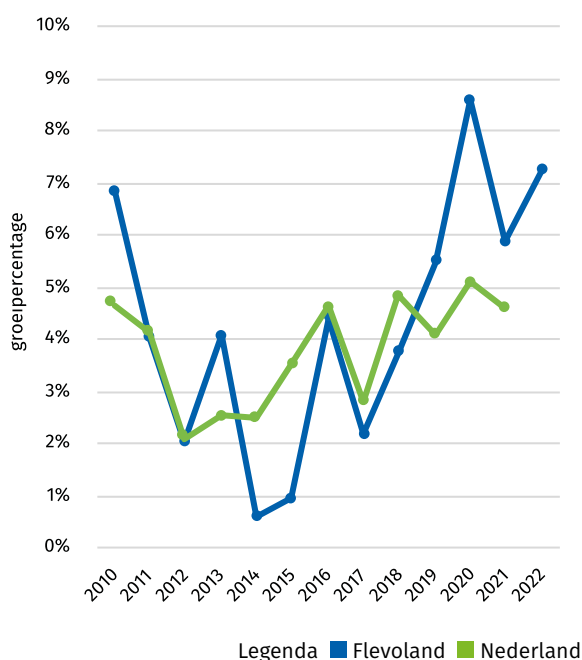
Figuur 9

Ontwikkeling aantal vestigingen in Flevoland (2010-2022)



Figuur 10

Ontwikkeling jaarlijks groeipercentage vestigingen, provincie Flevoland en Nederland¹² (2010-2022)



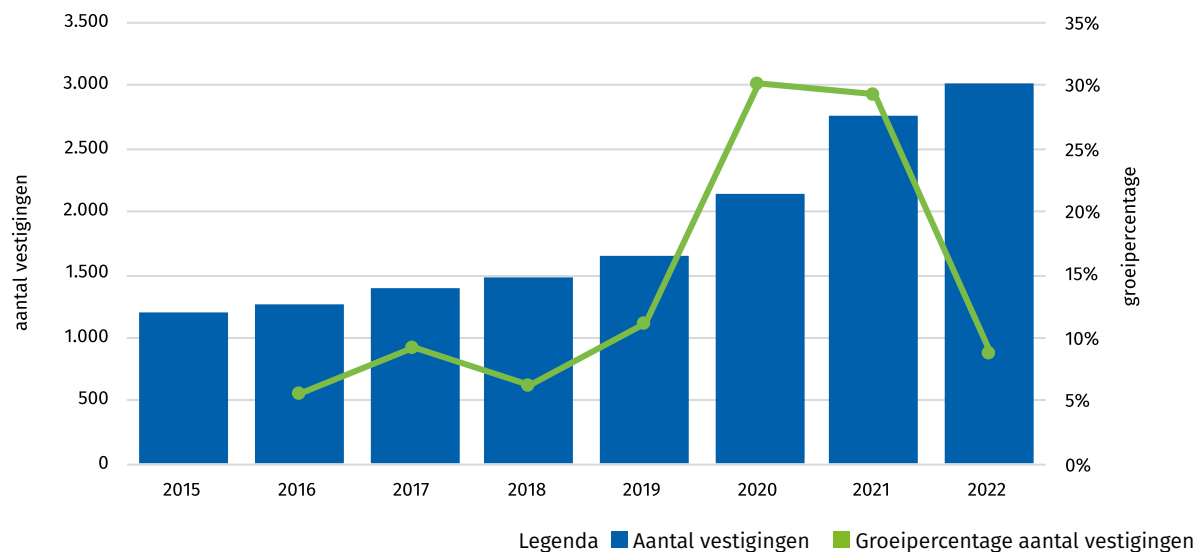
Aantal webshops neemt toe, maar hausse aan startende webshops is voorbij

In 2020 en 2021 viel de sterke groei van het aantal webshops in Flevoland op (Figuur 11). De coronamaatregelen hebben die groei vooral gedreven. Door de tijdelijke sluiting van horeca en winkels waren ondernemers genoodzaakt nieuwe afzetkanalen te zoeken. Met de heropening van de economie en terugkeer naar kantoor, lijkt de hausse aan startende webshops voorlopig voorbij. In 2022 nam het aantal vestigingen van webshops verder toe, maar het groeitempo vertraagde richting 9% in 2022. Hiermee zijn er in 2022 iets meer dan 3.000 webshops in Flevoland. Dit is 2,5 keer zoveel als in 2015. Bij die vestigingen zijn ongeveer 4.800 personen werkzaam.

¹² LISA cijfers 2022 zijn voor Nederland nog niet beschikbaar.

Figuur 11

Ontwikkeling aantal webshops in Flevoland (2015-2022)



Groei bedrijvenpopulatie komt vooral door eenmanszaken en microbedrijven

De forse groei van het aantal eenmanszaken zet ook in 2022 door, het aantal eenmanszaken groeit met 9%. Hierdoor zijn er in 2022 ruim 38.000 eenmanszaken in Flevoland. Dit is goed voor 74% van het totaal aantal vestigingen. In 2010 was dit nog 58% (zie Figuur 12).

Al jarenlang neemt het aantal eenmanszaken fors toe. Soms noodgedwongen, maar vaak ook vrijwillig kiezen mensen voor een bestaan als bijvoorbeeld

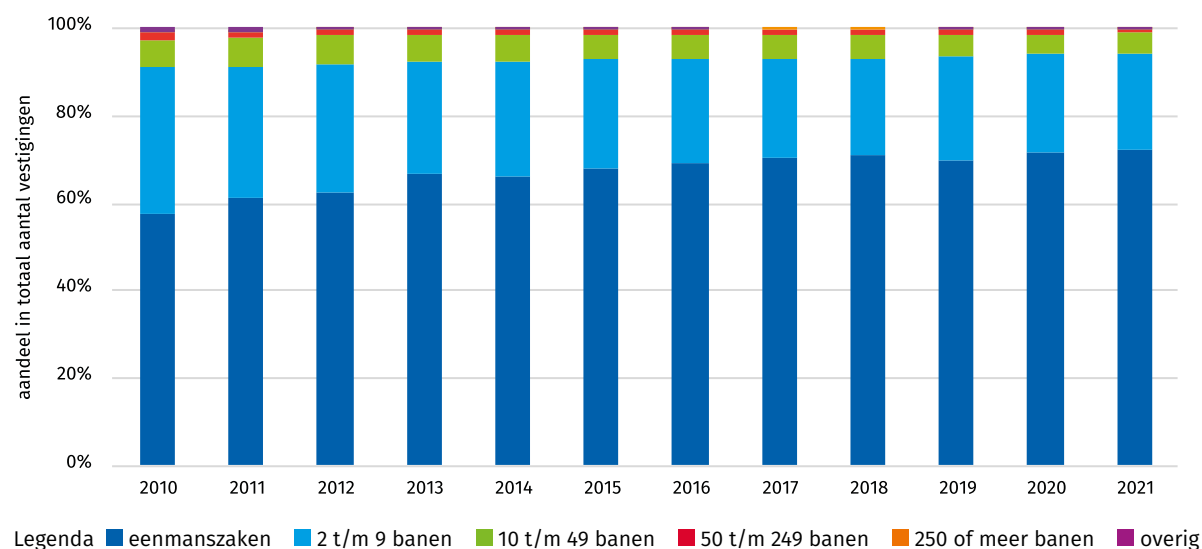
zzp'er. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de bouw (timmerlieden, stukadoors) en in de gezondheidszorg. Ook bij de groei van het aantal webshops. En in de zakelijke dienstverlening (belastingadviseurs, managementadviesbureaus).

Microbedrijven zijn bedrijven met 2 tot en met 9 werkzame personen. In die grootteklasse kwamen er 280 vestigingen bij in 2022.

De totale groei van het aantal vestigingen kwam dan ook vooral van eenmanszaken en microbedrijven. In andere grootteklassen bleef het aantal vestigingen ongeveer gelijk.

Figuur 12

Ontwikkeling aandeel van grootteklassen in provincie Flevoland (2010-2022)



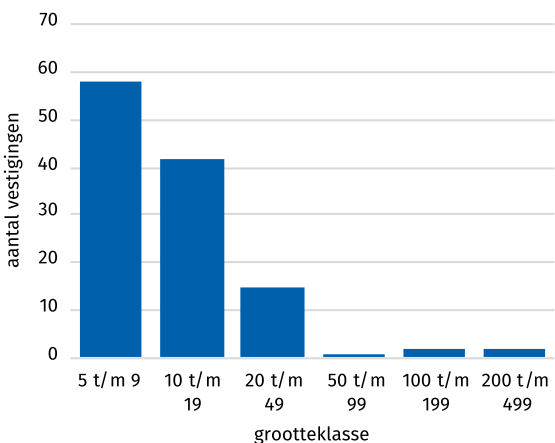
Nieuwe grote vestigingen in Flevoland

Het afgelopen jaar verschenen in de media verschillende nieuwsberichten over grote (internationale) vestigingen die kozen voor een nieuwe vestiging in Flevoland. Daarom is het interessant te onderzoeken hoeveel en welke bedrijven en instellingen zich in die periode in Flevoland nieuw hebben gevestigd¹³. Dit kunnen vestigingen zijn die nieuw zijn opgericht. Of ze zijn verhuisd: binnen of naar Flevoland.

Tussen 2021 en 2022 kwamen er in Flevoland 120 nieuwe vestigingen bij, die bij de start al minimaal 5 banen hadden. Bijna de helft van die nieuwe vestigingen hadden tussen de 5 en 10 werkzame personen. In vijf gevallen was het een vestiging waar meer dan 100 personen werkzaam waren.

Figuur 13

Nieuwe vestigingen van 5 banen of meer, per grootteklasse



¹³ De grote internationale vestigingen die in de media genoemd zijn, zijn nog niet altijd in de statistieken terug te vinden. Dat is pas het geval op het moment van inschrijving van de vestiging in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

In alle Flevolandse gemeenten groeit het aantal vestigingen

In alle Flevolandse gemeenten groeit het aantal vestigingen tussen 2021 en 2022 (Tabel 3). De groei varieert van 3,7% op Urk tot 9% in Almere. Dit betekende voor Almere dat er in een jaar ruim 2.200 vestigingen bijkwamen. Binnen die gemeente steeg vooral het aantal vestigingen in de gezondheidszorg, de bouw en de zakelijke dienstverlening fors. Almere is goed voor 63% van de totale groei van het aantal vestigingen in Flevoland.

Ook in Dronten (+300 vestigingen, 6,6%) en Lelystad (+500 vestigingen, +5,8%) groeide het aantal vestigingen hard. Dit zowel in absolute als relatieve zin. In Dronten zorgden vooral de bouw en het onderwijs voor die groei. Ook in Lelystad was de bouw de sector waarin de meeste vestigingen bijkwamen. Het aantal vestigingen in Noordoostpolder en Zeewolde groeide in beide gemeenten met 4,9%. In die gemeenten groeide het aantal vestigingen het hardst in de zakelijke dienstverlening.

Tabel 3

Ontwikkeling aantal vestigingen per regio (2021-2022)

	2021	2022	Groei absoluut	Groei relatief	Aandeel in totaal aantal vestigingen 2022
Flevoland	48.320	51.840	+3.520	7,3%	100%
Almere	24.760	26.990	+2.230	9,0%	52,1%
Dronten	4.550	4.850	+300	6,6%	9,3%
Lelystad	8.630	9.130	+500	5,8%	17,6%
Noordoostpolder	5.560	5.830	+270	4,9%	11,2%
Urk	1.970	2.040	+70	3,7%	3,9%
Zeewolde	2.850	2.990	+140	4,9%	5,8%

Op bedrijventerreinen groei van zowel het aantal vestigingen als het aantal banen

In Flevoland steeg in 2022 het aantal vestigingen op bedrijventerreinen: met 7% naar ruim 7.400 vestigingen. 14% van alle vestigingen bevindt zich op een bedrijventerrein. Dit is in lijn met de afgelopen jaren.

Toch zien we over de lange termijn dat het aandeel vestigingen op bedrijventerreinen daalt. Dit ondanks het stijgende aantal vestigingen op bedrijventerrein en in de laatste jaren. In 2010 bevond nog ruim 17% van de vestigingen zich op bedrijventerreinen. Dit komt vooral door het harder stijgende aantal vestigingen (opkomst van eenmanszaken) buiten bedrijventerreinen.

Vestigingen op bedrijventerreinen zijn in 2022 goed voor ruim een derde (36%) van het aantal banen in

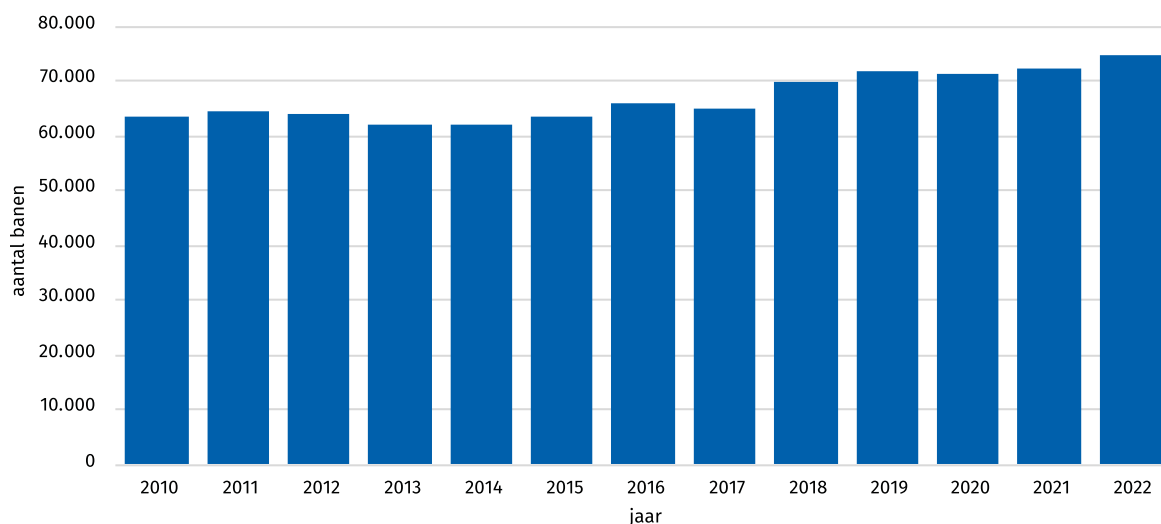
de provincie. Het aantal banen op bedrijventerreinen is in 2022 met 3,4% gestegen ten opzichte van 2021 en komt daarmee op 74.870.

Voorop op bedrijventerreinen De Munt I (Emmeloord) en Stichtse Kant (Almere) groeide de werkgelegenheid hard. Respectievelijk met 610 (De Munt I) en 820 banen (Stichtse Kant). Op Stichtse Kant vestigden zich bijvoorbeeld enkele grote distributiecentra het afgelopen jaar. Dit zorgde voor honderden extra banen.

Op Urk en in Zeewolde bevindt zich een relatief groot aandeel van de werkgelegenheid op bedrijventerreinen. In Zeewolde gaat het om 51% van de totale werkgelegenheid, op Urk om 47%. Met de nieuwe bedrijventerreinen Port of Urk en Trekkersveld IV ontstaat in die gemeenten bovendien ruimte voor nieuwe bedrijvigheid de komende jaren.

Figuur 14

Aantal banen op bedrijventerreinen, Flevoland (2010-2022)



5. Duurzaam ondernemen

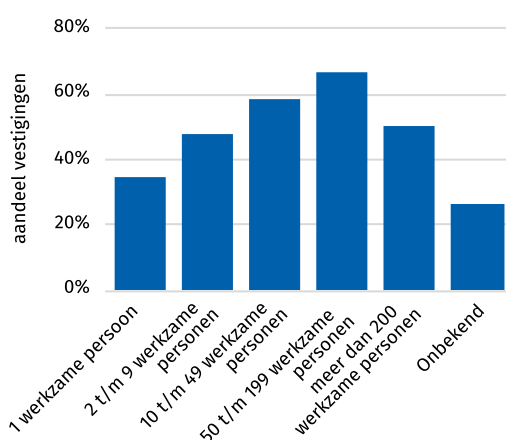
Provincie Flevoland ontwikkelt nieuw economisch beleid. Hiervoor is meer inzicht nodig in de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam ondernemen. En zicht op de behoeften en duurzame activiteiten van Flevolandse bedrijven. Daarom hebben we extra vragen toegevoegd aan de enquête van het reguliere werkgelegenheidsonderzoek.

5.1 40% van bedrijven houdt zich bezig met duurzaam ondernemen

Van de bedrijven geeft 40% aan zich bezig te houden met duurzaam ondernemen in brede zin. 44% houdt zich hier (nog) niet mee bezig en 16% geeft aan het niet te weten. Bedrijven die duurzaam ondernemen zijn gemiddeld groter in bedrijfsoppervlakte, bijna twee keer zo groot. En er werken gemiddeld meer personen.

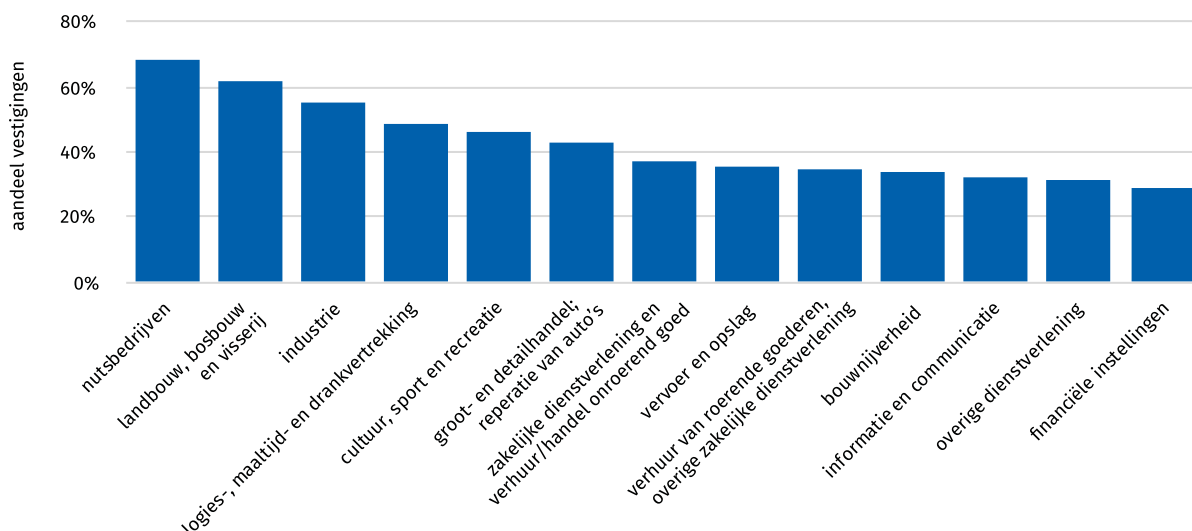
Figuur 15

Duurzaam ondernemen naar grootteklasse



Figuur 16

Duurzaam ondernemen naar sector



In de sectoren nutsbedrijven (68%)¹⁴, landbouw, bosbouw en visserij (62%) en de industrie (55%) geven bedrijven het vaakst aan dat zij zich bezighouden met duurzaam ondernemen. Binnen de sector nutsbedrijven valt vooral de afvalverwerkende industrie op (82%).

De dienstverlenende sectoren geven het minst vaak aan in te zetten op duurzaam ondernemen. Zo ligt dit percentage bij financiële instellingen op 29% en in de overige dienstverlening en de ICT op 32%. Met de data kunnen we ook specifieke subsectoren uitlichten. Dan valt op dat een subsector als post en koeriers relatief weinig met duurzaam ondernemen bezig is. Dit geldt ook voor wellness, overige dienstverlening en de rechtskundige dienstverlening, accountancy en belastingadvies.

Ook in de bouwsector geeft maar 34% van de vestigingen aan iets met duurzaam ondernemen te doen. Daarbij geldt wel dat binnen die sector grote verschillen tussen subsectoren bestaan. In de grond- water- en wegenbouw ligt dit percentage bijvoorbeeld op 69%. Terwijl dit in de utiliteitsbouw en projectontwikkeling maar 32% is.

¹⁴ In de sector nutsbedrijven gaat het in absolute zin om beperkte aantallen: 19 bedrijven hebben gerepsondeerd, waarvan 13 aangaven duurzaam te ondernemen.

5.2 Energiebesparing en opwek van hernieuwbare energie populairste maatregelen

Van de bedrijven die duurzaam ondernemen geeft 66% aan dat ze duurzaam omgaan met energie. Hieronder vallen onder andere isolatiemaatregelen, andere energiebesparende maatregelen of de opwek van hernieuwbare energie (bijvoorbeeld zonnepanelen). In bijna alle sectoren is dit de populairste soort maatregelen die bedrijven nemen.

Ook besteden bedrijven relatief veel aandacht aan het verminderen van materiaalgebruik en afvalstromen (aangegeven door 53%). Veel bedrijven gaan bewust om met mobiliteit en transport (44%). En 35% van de bedrijven koopt goederen en materialen duurzaam in.

Bedrijven houden zich relatief weinig bezig met de verkoop van eigen reststromen voor circulaire inzet. Dit geldt ook voor het hergebruiken van reststromen. Ook maken bedrijven relatief weinig gebruik van circulaire businessmodellen. Dit zijn dan ook activiteiten die in veel sectoren minder relevant zijn.

Bedrijven in de landbouw, industrie, bouw en vervoer en opslag nemen relatief vaak emissie- en/of stofreducerende maatregelen.

De dienstverlenende sector geeft in algemene zin minder vaak aan met duurzaam ondernemen bezig te zijn. Maar toch gaan bedrijven in bijvoorbeeld de ICT en de zakelijke dienstverlening vaak bewust om met duurzame mobiliteit en transport. Ook helpen zij relatief vaak klanten om te verduurzamen.

Ook in de vervoer en opslag noemen bedrijven vaak dat ze bewust omgaan met duurzame mobiliteit en transport. Bouwbedrijven en financiële instellingen helpen juist relatief vaak klanten om te verduurzamen.

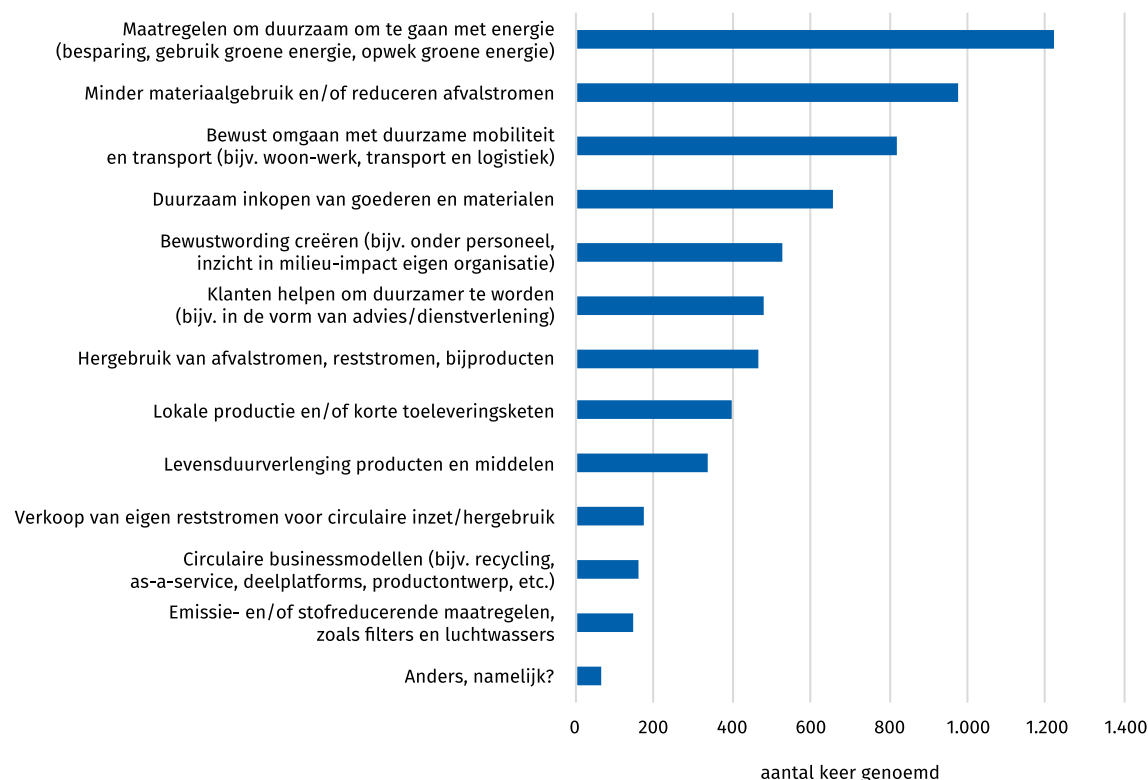
Bedrijven doen nog relatief weinig aan circulair ondernemen. Maar in een aantal sectoren komen die activiteiten juist sterk naar voren. In de industrie, landbouw, groot- en detailhandel noemen bedrijven bijvoorbeeld relatief vaak het hergebruiken van afvalstromen en het benutten van reststromen. Nutsbedrijven zetten gemiddeld gezien vaker dan andere sectoren in op circulaire businessmodellen¹⁵.

¹⁵ Uitspraak is indicatief; de absolute aantallen zijn klein (n=12). 12 nutsbedrijven hebben de vraag ingevuld waarvan 8 zich bezighouden met circulaire businessmodellen.



Figuur 17

Maatregelen van bedrijven voor duurzaam ondernemen



In de horeca zetten bedrijven juist relatief vaak in op het verminderen van materiaalgebruik en afvalstromen. Horecabedrijven kopen ook relatief vaak hun producten duurzaam in. Ook maken ze vaker gebruik van lokale producten en/of een korte toeleveringsketen. Dit geldt ook voor landbouwbedrijven.

5.3 Kostenreductie is belangrijkste motivatie

Bedrijven die duurzaam ondernemen, noemen 'kostenreductie' als belangrijkste motief (genoemd door 45%). Ook noemen zij 'bijdragen aan het Klimaatakkoord' als motief (40%). Ook zien bedrijven het als 'kans om te innoveren en zich te onderscheiden' (31%).

Bedrijven konden maximaal drie motieven opvoeren. Daardoor gaven zij vaak combinaties van antwoorden. Bedrijven noemen 'kostenreductie' relatief vaak in combinatie met 'leveren van een bijdrage aan het Klimaatakkoord'. En in combinatie met 'voldoen aan externe verplichtingen, zoals wet- en regelgeving'.

Bedrijven zien 'kostenreductie' in bijna alle sectoren als het belangrijkste motief om duurzaam te ondernemen. In de landbouw, groot- en detailhandel, vervoer en opslag en de industrie geven bedrijven dit het vaakst aan. Met uitzondering van de groot- en detailhandel zijn dit ook de sectoren met een relatief groter energieverbruik¹⁶. Voor de landbouw en de industrie speelt daarnaast 'voldoen aan wettelijke verplichtingen' ook relatief vaak een rol.

¹⁶ Bron: Klimaatmonitor (2022)

Een greep uit een aantal andere opvallende uitkomsten:

- de bouw is de enige sector waar relatief veel bedrijven duurzaam ondernemen om in te spelen op nieuwe aanbestedingseisen;
- in de landbouwsector noemen bedrijven het leveren van een bijdrage aan het Klimaatakkoord opvallend weinig als motivatie. Aan de andere kant geven bedrijven juist relatief vaak aan dat men duurzaam onderneemt omdat de markt erom vraagt (door 40% van de bedrijven);
- in de sector vervoer en opslag speelt het vooroplopen ten opzichte van de concurrentie relatief vaak een rol;
- grip op grondstoffen speelt vooral in de industrie en bij nutsbedrijven.

5.4 Hoge investeringen vaak een belemmering

Iets meer dan de helft (53%) van alle bedrijven ervaart belemmeringen op het gebied van duurzaam ondernemen. Bedrijven in de landbouw, nutsbedrijven, en de logies-, maaltijd- en drankverstrekking ervaren relatief vaak belemmeringen. Bedrijven in dienstverlenende sectoren relatief weinig.

De meest genoemde belemmering (20% van de bedrijven) is dat de vereiste investeringen en kosten niet in verhouding staan tot de opbrengsten. Daar kan in meespelen dat het voor veel bedrijven lastig is om financiering te vinden voor maatregelen. We weten dit niet zeker vanuit de data.

Tijd en capaciteit is een belemmering voor 17% van de bedrijven. Dat heeft wellicht te maken met de beschikbaarheid van personeel en de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Als derde noemen bedrijven onvoldoende vraag vanuit de markt (13%).

Vooral in de landbouw, vervoer en opslag en de horeca geven bedrijven vaak aan dat vereiste investeringen niet in verhouding staan tot de opbrengsten. Die sectoren noemen ook vaker dan gemiddeld dat financiering van benodigde investering een belemmering is. En dat klanten hier niet altijd voor willen betalen. In de landbouw is daarnaast wet- en regelgeving relatief vaak een belemmering. In de industrie, bouw en horeca is tijd en capaciteit de grootste belemmering voor bedrijven.

Opvallend is dat bedrijven die eigen reststromen verkopen voor circulaire inzet of hergebruik, meer dan gemiddeld belemmeringen ervaren.

Die bedrijven lopen vaker tegen de belemmeringen aan: financiering van benodigde investeringen, tijd, capaciteit en onvoldoende vraag vanuit de markt. Ook bedrijven die bezig zijn met emissie- en stofreducerende maatregelen lopen relatief vaak tegen belemmeringen aan. Daarbij noemen zij het vaakst wet- en regelgeving en onvoldoende vraag vanuit de markt.

6. Onderzoeksverantwoording

Methodiek

In 2022 hebben we alle vestigingen (zie begrippenlijst) in Flevoland uitgenodigd de werkgelegenheidsenquête in te vullen. De uitnodiging is verzonden aan alle relevante vestigingen waar betaald werk verricht wordt, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Dit hebben we aangevuld met bij ons bekende vestigingen¹⁷.

Alle vestigingen ontvingen eerst een digitale uitnodiging, gevolgd door een digitale herinnering. We verzonden een schriftelijke uitnodiging en herinnering naar vestigingen die niet reageerden. Ook naar vestigingen met onbekend e-mailadres. Vervolgens hebben we een deel van de vestigingen telefonisch benaderd.

Respons

Deze methode heeft in 2022 geresulteerd in een respons zoals vermeld in Tabel 4. Deze tabel geeft inzicht in de respons verdeeld naar grootteklasse. Deze verdeling is gemaakt omdat er - volgens de LISA-responseisen - per grootteklasse verschillende richtnormen zijn. Zo is het streven om bij grotere bedrijven een hoger responspercentage te behalen dan bijvoorbeeld bij eenmanszaken¹⁸.

Voor de ontbrekende respons hebben we een schatting van de werkgelegenheid gemaakt. Voor elke non-responsvestiging is de werkgelegenheid geschat. Hiervoor maken we onder andere gebruik van de ontwikkelingen bij vergelijkbare bedrijven (grootteklasse en sector). Daarnaast kijken we steeds in hoeverre de gegevens overeenkomen met die uit voorgaande jaren.

Tabel 4

Responspercentages naar grootteklasse

Grootteklasse	Totaal	Vestigingen	
		Respons	Respons (%)
1 werkzame persoon	37.790	8.580	22,7
2 t/m 9 werkzame personen	11.120	2.960	26,6
10 t/m 99 werkzame personen	2.640	1.920	73,0
100 werkzame personen en meer	290	250	85,7

¹⁷ Niet alle vestigingen zijn ingeschreven in het KVK Handelsregister

¹⁸ Volgens LISA protocol (<https://www.lisa.nl/publicaties/lisa-handboek>)

Methodiek en respons extra vragen duurzaam ondernemen

Provincie Flevoland ontwikkelt nieuw economisch beleid. Hiervoor is meer inzicht nodig in de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam ondernemen. En zicht op de behoeften en duurzame activiteiten van Flevolandse bedrijven. Daarom hebben we extra vragen toegevoegd aan de enquête van het reguliere werkgelegenheidsonderzoek.

De digitale enquête is uitgezet in alle sectoren, met uitzondering van de SBI's O, P en Q. Alle grootteklassen zijn benaderd. In totaal hebben we daarmee tussen maart en juni 2022 ongeveer 25.000 bedrijfsvestigingen online aangeschreven. 4.649 bedrijfsvestigingen hebben de extra vragen over duurzaam ondernemen ingevuld. De onderzoeksperiode is relevant, omdat gedurende deze periode de energieprijzen al toenamen.

De extra gestelde vragen zijn:

- Houdt uw vestiging zich bezig met activiteiten op het gebied van duurzaam ondernemen?
- Aan welke van onderstaande activiteiten besteedt uw vestiging momenteel aandacht?
- Wat zijn de belangrijkste motieven voor uw vestiging om iets met duurzaam ondernemen te doen?
- Welke belemmeringen ervaart uw vestiging bij het nemen van duurzame maatregelen?
- Wat zou uw vestiging het meest helpen bij het ontwikkelen van duurzame activiteiten?
- Mag de provincie Flevoland u eventueel nog eens benaderen op het gebied van duurzaam ondernemen?

Peildatum

De peildatum van de registratie is 1 april 2022. Als we schrijven over de periode 2021-2022, dan bedoelen we 1 april 2021 tot en met 1 april 2022. We verzamelden de cijfers in de periode maart-oktober 2022.

Urengrens

In de enquête vragen we naar het aantal banen van meer en minder dan 12 uur per week. Grote banen: minimaal 12 uur per week. Kleine banen: minder dan 12 uur per week.

Drempelwaarde

In de weergave van statistieken hebben we gekozen voor een drempelwaarde van 10. Dit om te voorkomen dat statistieken te herleiden zijn naar individuele vestigingen. Dit geldt enkel voor absolute aantallen. In deze gevallen hebben we een '10' opgenomen in de tabellen. Daarnaast willen we herleidbaarheid voorkomen bij aantallen boven de 10. Daarom ronden we af op tientallen.

Mutaties

Het provinciale Vestigingenregister verbetert continu waar nodig haar gegevens. We herstellen eventuele omissies of dubbeltellingen. Dit geldt ook voor eventuele grenswijzigingen en conversies van de Standaard Bedrijfs Indeling (SBI)¹⁹. In 2022 hebben we een aantal correcties met terugwerkende kracht doorgevoerd. Het kan dus gebeuren dat cijfers in deze rapportage (licht) afwijken van eerder gerapporteerde cijfers over betreffende jaren.

¹⁹ Het Vestigingenregister registreert van iedere vestiging de hoofdactiviteit via de SBI van het CBS. Als een vestiging meerdere activiteiten heeft dan wordt de activiteit waarin het grootste deel van het personeel werkzaam is gebruikt voor de toekenning van de SBI-code. De toedeling aan sectoren gebeurt op basis van de SBI-code.

Begrippenlijst

- Banen: Aantallen werkzame personen (wp)²⁰. Een werkzame persoon is een arbeidskracht die beroepsmatig (een) betaalde activiteit(en) verricht op of vanuit de vestiging: meewerkende ondernemer/eigenaar (directeur, bedrijfshoofd), meewerkend gezinslid, zelfstandig beroepsbeoefenaar, werknemer, uitzendkracht.
- Kleine baan: 1 t/m 11 uur per week werkzaam.
- Grote baan: 12 uur of meer per week werkzaam.
- LISA: Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsplaatsen.
- SBI: Standaard Bedrijfs Indeling (volgens SBI 2008, versie 2018).
- Vestiging: fysieke vestiging van waaruit betaalde arbeid wordt verricht.

Verschillende aanbieders van werkgelegenheidscijfers

Een aantal partijen verzamelen in Nederland werkgelegenheidscijfers. De voornaamste zijn LISA, het CBS, de KVK en het UWV. Daardoor zijn er verschillende cijfers beschikbaar, die elk weer hun voor en nadelen kennen. De werkgelegenheidscijfers van deze aanbieders zijn onderling niet altijd te vergelijken.

Tot dusver onderscheidt LISA zich van andere bronnen door toegankelijkheid, detaillering en actualiteit. Het is veelal mogelijk gegevens door de loop van de tijd te volgen, ook op bedrijfsniveau. De verschillen tussen de belangrijkste aanbieders van werkgelegenheidscijfers staan op de LISA-website²¹.

Feiten en cijfers provincie Flevoland

Geïnteresseerden kunnen de cijfers van het werkgelegenheidsonderzoek raadplegen in het online dashboard Feitelijk Flevoland: www.flevoland.nl/feitelijkflevoland. Ook kunt u hier feiten en cijfers van andere thema's vinden.

Voor vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met Provincie Flevoland, afdeling Strategie en Beleid, team Onderzoek en Beleidsinformatie: onderzoek@flevoland.nl

²⁰ Definitie volgens het LISA Handboek

²¹ Zie: <https://www.lisa.nl/data/verschillen-lisa-kvk-cbs>

Bijlage 1 Tabellen ontwikkeling aantal banen en vestigingen per sector (2017-2022)

Tabel 5

Ontwikkeling aantal banen per sector in Flevoland (2017-2022)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Landbouw en visserij	5.860	6.080	6.340	6.420	6.410	6.240
Nutsbedrijven/ winning van delfstoffen	820	870	970	930	920	1.030
Industrie	15.430	16.320	17.180	17.330	17.450	17.990
Bouwbedrijven	7.340	7.860	8.400	9.210	9.490	10.230
Groot- en detailhandel	35.730	36.950	38.240	39.740	41.070	42.230
Vervoer en opslag	6.540	7.240	7.350	7.490	7.860	8.230
Horeca	7.370	7.800	8.350	8.110	7.670	7.950
Informatie en communicatie	6.370	6.450	6.300	6.390	6.590	6.890
Financiële instellingen	1.530	1.180	1.240	1.260	1.230	1.150
Zakelijke dienstverlening en verhuur/ handel onroerend goed	17.440	17.590	18.160	18.700	18.950	19.330
Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening	18.340	19.250	20.960	19.860	20.450	21.210
Openbaar bestuur	7.890	7.800	7.770	8.150	8.140	8.320
Onderwijs	12.500	12.570	12.920	13.530	13.830	14.610
Gezondheidszorg	25.070	26.140	26.460	27.670	29.260	30.270
Cultuur, sport en recreatie	4.610	4.700	4.840	4.970	4.570	4.830
Overige dienstverlening	3.820	4.150	4.260	4.440	4.600	4.710
Totaal	176.650	182.940	189.730	194.180	198.490	205.200

Tabel 6

Ontwikkeling aantal vestigingen per sector in Flevoland (2017-2022)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Landbouw en visserij	2.330	2.350	2.390	2.450	2.490	2.500
Nutsbedrijven/ winning van delfstoffen	110	110	110	110	120	120
Industrie	1.560	1.590	1.660	1.780	1.880	2.010
Bouwbedrijven	3.470	3.720	4.130	4.720	5.170	5.810
Groot- en detailhandel	6.570	6.580	6.820	7.400	8.090	8.310
Vervoer en opslag	1.180	1.310	1.430	1.580	1.680	1.880
Horeca	1.020	1.080	1.160	1.350	1.390	1.430
Informatie en communicatie	2.540	2.620	2.780	2.960	3.090	3.310
Financiële instellingen	270	250	270	280	280	290
Zakelijke dienstverlening en verhuur/ handel onroerend goed	6.850	7.130	7.380	7.900	8.140	8.650
Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening	2.000	2.080	2.270	2.560	2.710	3.030
Openbaar bestuur	120	110	110	110	100	100
Onderwijs	2.120	2.240	2.400	2.620	2.820	3.100
Gezondheidszorg	4.250	4.470	4.740	5.160	5.590	6.270
Cultuur, sport en recreatie	1.690	1.780	1.880	1.980	2.010	2.090
Overige dienstverlening	2.330	2.420	2.510	2.680	2.770	2.940
Totaal	38.410	39.840	42.030	45.630	48.320	51.840

Colofon

Werkgelegenheidsonderzoek 2022

De ontwikkeling van het aantal banen en vestigingen
in de provincie Flevoland

Dit is een uitgave van

Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl

Kijk voor de digitale versie en meer informatie en
publicaties op www.flevoland.nl/feitelijkflevoland



Of scan de QR-code

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door

Gemeente Almere, Gemeente Dronten, Gemeente
Lelystad, Gemeente Noordoostpolder, Gemeente
Urk, Gemeente Zeewolde

© Februari 2023



PROVINCIE FLEVOLAND



Gemeente Almere



gemeente

dronten



gemeente

Lelystad



gemeente

NOORDOOSTPOLDER



gemeente
URK

Zeewolde

